

**ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์
และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา**

**Causal Relationships of Logistics Performance, Logistics Efficiency and
Pottery Product Entrepreneurs' Performance at Dan Kwian Subdistrict,
Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province**

สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร^{1,*} และ อติต ทิวัสะศิริ²
Suthanan Phochathan^{1,*} and Atit Tiwasasit²

Received	11 May 2024
Revised	18 August 2024
Accepted	16 December 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา และ 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 315 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทำการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง และทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของโลจิสติกส์และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งสมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และ

¹ ปร.ด. เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549. รองศาสตราจารย์ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

¹ Ph.D. in Economics, Ramkhamhaeng University, 2006. Assoc. Prof. of Faculty of Management Science. Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

* Corresponding author, email : suthanan.jn2024@gmail.com

² หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2563. อาจารย์ สังกัดคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

² D.B.A in Doctor of Business Administration Program, Vongchavalitkul University, 2563. Lecturer of Faculty of Business Administration. Vongchavalitkul University.

ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนสมรรถนะโลจิสติกส์ ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ แต่มีผลกระทบโดยอ้อมผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์

คำสำคัญ: สมรรถนะโลจิสติกส์, ประสิทธิภาพโลจิสติกส์, ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

Abstract

This research was objected to study 1) the logistics performance, the logistics efficiency and the performance of pottery product entrepreneurs in Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province 2) the causal relationship among the logistics performance, the logistics efficiency and the entrepreneurs' pottery performance. A questionnaire was used as a tool to collect data with a sample group of 315 entrepreneurs and people involved in pottery products in Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province. The descriptive statistics ; Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. In addition, the inferential statistics was used to analyze the structural equation models (SEM). and test the hypotheses. The study found that level of opinions regarding the logistics performance and the logistics efficiency was overall at a high level while the performance of the entrepreneurs was overall at a moderate level. Moreover, the logistics performance had a direct impact on logistics efficiency while the logistics efficiency had a significant direct impact on the operating performance of the entrepreneurs at the level of 0.05. On the contrary, the logistics performance had no direct impact on the performance of entrepreneurs but there was an indirect impact of the logistics efficiency

Keywords: Logistics performance, Logistics efficiency, Entrepreneurs' performance.

บทนำ

โลจิสติกส์เป็นเครื่องยนต์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ข้อมูลจากรายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2565 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565) พบว่า ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยมีมูลค่าประมาณ 2,382.2 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.7 ต่อ GDP ดังนั้น หากธุรกิจสามารถลดต้นทุนโลจิสติกส์ลงได้ก็จะสร้างกำไรให้กับธุรกิจ ภาคโลจิสติกส์การค้าจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสมรรถนะโลจิสติกส์ หมายถึง ความสามารถในการทำงาน (Competency) ของกิจกรรมโลจิสติกส์ในองค์กร ตั้งแต่ความสามารถในการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุม การปรับปรุง รวมถึงความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจในกิจกรรมการจัดการโลจิสติกส์ ตั้งแต่การจัดซื้อ จัดหา การจัดเก็บ การจัดการผลิต การจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูป การจัดส่ง จนถึงการขายและการบริการหลังการขาย ดังนั้น สมรรถนะโลจิสติกส์ ถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ผลการดำเนินงานที่ยอดเยี่ยม และสามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า โดยพบหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญว่าสมรรถนะโลจิสติกส์ช่วยลดความไม่แน่นอนและ

ความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทาน (Wang, Jie and Abareshi. 2015) ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาจะพบว่าสมรรถนะโลจิสติกส์มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น งานวิจัยของ Karagoz and Akgun (2015); Zawawi, Wahab, and Mamun (2017); Zawawi, et al. (2017) รวมทั้งงานวิจัยของ พัฒน์ พิสิษฐเกษม (2557) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะโลจิสติกส์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน โดยผ่านประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์และด้านการตอบสนองลูกค้า

หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาตำบลเกวียนได้ถูกจัดให้เป็น 1 ใน 4 ของประเทศที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2547 และยังได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP อีกด้วย เพื่อยกระดับหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาท้องถิ่น และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้าน แต่เนื่องจากผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาในพื้นที่ตำบลเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีความพร้อมน้อยกว่าผู้ประกอบการขนาดใหญ่ จึงต้องมุ่งแสวงหากลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจของตนเองเพื่อให้มีความได้เปรียบในการแข่งขัน (เกริกกล้า สนธิมาศ. บรรยาย. 6 พฤศจิกายน 2557) และจากข้อมูลของเทศบาลตำบลเกวียนที่ใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีในปี 2548 พบว่า มีจำนวนผู้ประกอบการ จำนวน 492 คน แต่ในช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์โควิด 19 ได้สร้างความเสียหาย และส่งผลกระทบโดยตรงต่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ของสินค้า ทำให้ปัจจุบันมีข้อมูลผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้เสียลดลงเหลือเพียง 393 คน (ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 11 นครราชสีมา. ออนไลน์. 2566) อีกทั้งสินค้าเครื่องปั้นดินเผามีลักษณะพิเศษที่จำเป็นต้องระมัดระวังในกระบวนการขนส่ง

จากแนวคิดและสถานการณ์ข้างต้น จะเห็นว่าการทราบสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ รวมถึงทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เป็นเหตุให้ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการประสบความสำเร็จจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวางแผน พัฒนาผู้ประกอบการ นักวิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทราบถึงข้อมูลสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

2. ทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะโลจิสติกส์และ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา และหน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการสามารถนำผลวิจัยไปกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจต่อไปได้

การทบทวนวรรณกรรม

ทบทวนวรรณกรรมทฤษฎีพื้นฐานในการอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ในการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. **ทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource-Base View: RBV)** เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการที่องค์กรจะได้เปรียบทางการแข่งขันควรพิจารณาถึงทรัพยากรที่มีอยู่ โดยทรัพยากร (Resources) แบ่งเป็นทรัพยากรที่มีตัวตน (Tangible) เช่น วัตถุดิบ เครื่องมือ เครื่องจักร กับทรัพยากรที่ไม่มีตัวตน (Intangible) เช่น เทคโนโลยี นวัตกรรม ความรู้ ทักษะความชำนาญ ชื่อเสียงขององค์กร ข้อมูลข่าวสาร (Barney, Wright and Ketchen. 2001) และสิ่งหนึ่งที่ควบคู่มากับทรัพยากรก็คือความสามารถ (Capability) ในการผสมผสานระหว่างทรัพยากร บุคลากร กระบวนการ หรือเป็นความสามารถในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณค่า หายาก ยากที่จะเลียนแบบ และไม่สามารถหาสิ่งอื่นทดแทนได้อย่างสมบูรณ์ จนเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบกับความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจจะต้องมีการผลิต การบริโภค การกระจาย และการแลกเปลี่ยน ซึ่งในการกระจายและการแลกเปลี่ยนจะต้องเกี่ยวข้องกับการขนส่ง ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ที่ศึกษาสมรรถนะหรือความสามารถในการดำเนินงาน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จะเป็นการพิจารณาจากด้านการผลิต การตลาด และการขนส่ง

2. **การจัดการโลจิสติกส์ (Logistic Management: LM)** หมายถึง การวางแผน การดำเนินการ และการควบคุมเกี่ยวกับกิจกรรม และกระบวนการทำงาน จากจุดที่เป็นขั้นตอนการผลิตไปถึงจุดที่มีการใช้งาน และจุดที่เป็นการส่งสินค้าตักกลับ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บ เคลื่อนย้าย ชิ้นส่วนวัตถุดิบต่าง ๆ และการกระจายสินค้า รวมถึงการให้บริการ และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องให้สามารถเข้าถึงซึ่งความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งในด้านของเวลา คุณภาพ ปริมาณ ต้นทุน และสถานที่ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการโลจิสติกส์มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในการลดต้นทุน การเพิ่มผลกำไร และการตอบสนองกับความต้องการของลูกค้า นอกจากนั้น การจัดการโลจิสติกส์ยังมีความสำคัญต่อการจัดการในภาคส่วนต่าง ๆ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน และสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมเกี่ยวกับการลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้จากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันเหตุร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นได้ (พิรุฬห์ลักษณ์ ยุวเวช. 2563 : 11) และในการจัดการโลจิสติกส์จะประกอบด้วย 9 กิจกรรม ได้แก่ การให้บริการแก่ลูกค้าและกิจกรรมสนับสนุน การวางแผนหรือการคาดการณ์ความต้องการของลูกค้า การจัดซื้อจัดหา การบริหารสินค้าคงคลัง การสื่อสารด้านโลจิสติกส์และกระบวนการสั่งซื้อ การจัดการวัสดุและบรรจุภัณฑ์ การขนส่ง การเลือกสถานที่ตั้งของโรงงานและการจัดการคลังสินค้า และโลจิสติกส์ย้อนกลับ หรือการคืนสินค้าจากลูกค้า (ระบิล พันภัย, นรรัฐ รื่นกวี, และ อัมพพร ลีลามโนธรรม. 2562; ฤทัยภัทร ศุภระศร. 2564)

3. **สมรรถนะโลจิสติกส์ (Logistics Capability: LC)** คือ คุณลักษณะ ความสามารถ กระบวนการขององค์กร ความรู้ และทักษะที่ช่วยให้บริษัทบรรลุผลการดำเนินงานที่เหนือกว่า (Tukamuhabwa, Mutebi and Isabirye. 2023) ความสามารถของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่ดีที่สุดเพื่อให้เกิดการบรรลุผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด และในการประเมิน

สมรรถนะโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการในแง่ของสถานประกอบการที่ผลิตสินค้ามีมิติที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ต้นทุน คุณภาพ ความยืดหยุ่น และนวัตกรรม ส่วนการขนส่งสินค้ามีมิติที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ความเร็วในการส่งมอบ คุณภาพการบริการ ความยืดหยุ่น และราคา (Kara and Ipekci. 2021)

4. ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ (Logistics Efficiency: LE) คือ ผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบของโซ่อุปทาน และรวมถึงกิจกรรมทางด้านโลจิสติกส์ได้รับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตจนถึงสินค้าถึงมือผู้บริโภคเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุด (ขวัญเรือน มาลากุล ณ อยุธยา. 2562) และในการวัดหรือประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ของทั้ง 9 กิจกรรมจะพิจารณา 3 ด้าน คือ 1) ด้านต้นทุน หมายถึง ความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่าย และเวลาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงความเหมาะสมของราคาสินค้า และบริการเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป 2) ด้านเวลา หมายถึง ความสามารถในการบริหารเวลาที่ใช้ได้ครอบคลุมตามที่ได้วางแผนไว้ ความรวดเร็วในการเข้าถึงสินค้า อาหาร และบริการต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และ 3) ด้านความน่าเชื่อถือ หมายถึง ความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นตารางรถ/รถรางขนส่งต่าง ๆ และความปลอดภัย (อดิศักดิ์ วรรณะภูติ และคณะ. 2563)

5. ผลการดำเนินงาน (Performance: P) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่าองค์กรดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ผลการดำเนินงานด้านการเงิน เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานในรูปแบบที่เป็นตัวเงิน เช่น การเติบโตของยอดขาย ผลกำไร ความสามารถในการลดต้นทุน รวมถึง ความคุ้มค่าเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น มูลค่าเพิ่มในตลาด และกำไรประจำปี (สวัสดี วรรณรัตน์. 2564; เพ็ญพร ปุกหุด. 2563; Lee, et al. 2022; Novais, Marin and Moyano-Fuentes. 2020) กับผลการดำเนินงานด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน เป็นการวัดที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ใช้การเงิน แต่แสดงผลลัพธ์จากการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสินค้า ความสามารถในการเพิ่มความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงการออกแบบสินค้า และความมั่นคงของการผลิตสินค้า ความสามารถในการลดเวลาการผลิตสินค้า การนำเสนอสินค้าใหม่เข้าสู่ตลาดการแข่งขันอย่างรวดเร็ว การตอบสนองต่อความต้องการและรูปแบบการซื้อของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เวลาในการผลิตและส่งมอบสินค้าที่รวดเร็ว การประหยัดพลังงาน ความสามารถในการลดอัตราข้อบกพร่องของสินค้า และการปรับปรุงกระบวนการส่งคืน/นำกลับมาใช้ใหม่ 2) ด้านลูกค้า ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้าในภาพรวม ความคุ้มค่าจากการซื้อสินค้า การนำเสนอสินค้าที่มีคุณภาพที่ดีแก่ลูกค้า ความสามารถในการรักษาลูกค้า และการสร้างธุรกิจใหม่ผ่านการแนะนำของลูกค้า และ 3) ด้านความผูกพันของพนักงาน ได้แก่ การพัฒนาปัจจัยในการสร้างความพึงพอใจของพนักงาน และความสามารถในการสร้างความผูกพันต่อองค์กรให้เกิดขึ้นกับพนักงาน (เพ็ญพร ปุกหุด. 2563; ระเบียบ พันภัย, นรรัฐ รื่นกวี และอัมพพร สิลามโนธรรม. 2562; Lee, et al. 2022; Novais, Marin and Moyano-Fuentes. 2020)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะโลจิสติกส์ กับประสิทธิภาพโลจิสติกส์ พบว่ามีผู้วิจัยหลายท่านที่เคยศึกษา เช่น Shahbaz, et al. (2019) ได้ศึกษา ผลกระทบของความสามารถด้านซัพพลายเชนที่มีต่อประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์สำหรับโครงการก่อสร้าง Wang (2019) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมโลจิสติกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของ Baosteel Zhanjiang Iron & Steel Co., Ltd. และณัชภัค สถิตย์ธรรม, สวียา ประรณาดิ ชาตวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ได้ศึกษาสมรรถนะ

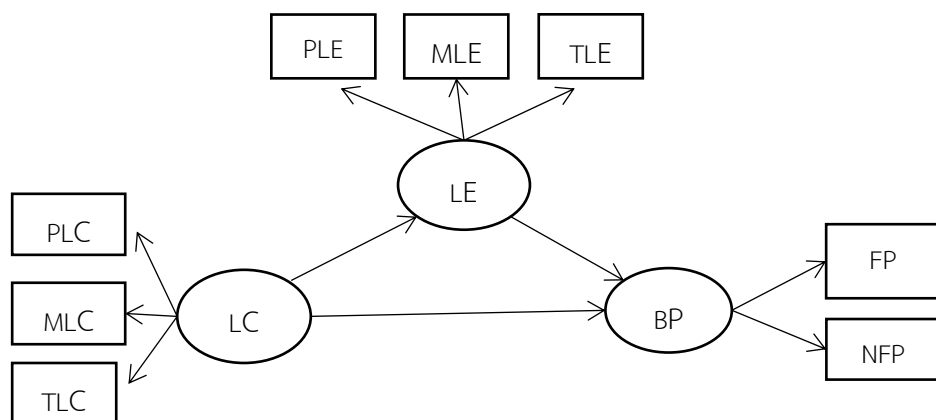
โลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย เป็นต้น

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพโลจิสติกส์กับผลดำเนินงานของผู้ประกอบการ พบว่ามีผู้วิจัยหลายท่านที่เคยศึกษา เช่น Novais, Marin and Moyano-Fuentes (2020) ศึกษาการดำเนินการผลิตแบบ Lean, โลจิสติกส์ที่สนับสนุนบนคลาวด์ และบูรณาการห่วงโซ่อุปทาน: ความสัมพันธ์และผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน Lee (2021) ได้ศึกษา ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการห่วงโซ่อุปทานต่อผลการดำเนินงานด้านการปฏิบัติงาน และด้านการเงิน และ Lee, et al. (2022) ศึกษาผลกระทบของห่วงโซ่อุปทานดิจิทัลต่อประสิทธิภาพขององค์กร เป็นต้น

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะโลจิสติกส์ กับผลดำเนินงานของผู้ประกอบการ พบว่ามีผู้วิจัยหลายท่านที่เคยศึกษา เช่น Abdul, et al. (2019) ได้ศึกษา ผลกระทบของการจัดการโลจิสติกส์ต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: กรณีศึกษา DANGOTE FLOUR MILLS PLC ประเทศไนจีเรีย Chala and Kumar (2021) ได้ศึกษา ผลกระทบของการจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานของโรงงานผลิตน้ำตาล WONJI/SHOA และ Untari and Satria (2021) ได้ศึกษา การบูรณาการการจัดการห่วงโซ่อุปทานกับผลการดำเนินงาน และความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารขนาดเล็ก เป็นต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของตัวแปรสมรรถนะโลจิสติกส์ (LC) ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ (LF) ที่มีองค์ประกอบในการวัดแฝง 3 ด้าน คือ การผลิต (P) การตลาด (M) และการขนส่ง (T) ส่วนผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ (BP) มีองค์ประกอบในการวัดแฝง 2 ด้าน คือ การเงิน (F) และไม่ใช้ด้านการเงิน (NF) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้นิพนธ์, 2566.

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้น กำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ 4 สมมติฐานดังนี้

H₁ : สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพโลจิสติกส์

H₂ : สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

H₃ : ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

H₄ : สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ประกอบการเจ้าของโรงงาน ร้านจำหน่าย ช่างปั้น และช่างแกะสลักลาย หรือพนักงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และรับผิดชอบวางแผนควบคุมการผลิต คลังสินค้า วางแผนจัดซื้อจัดหา และด้านการจัดส่ง กลุ่มตัวอย่าง เลือกการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กับกลุ่มที่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จากประชากรที่กำหนดจำนวน 315 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามมี 5 ตอน มีลักษณะคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบเรียงลำดับ (Ordinal scale) ตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ที่มีตัวเลือก 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert method) และตอนที่ 5 เป็นข้อความปลายเปิด

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3.2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าคำถามแต่ละข้อมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจึงมีความเหมาะสมในการใช้วัดตัวแปรที่ทำการศึกษาได้ (Rovinelli and Hambleton. 1977)

3.3 นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) อยู่ในช่วง 0.873-0.954 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 ถือว่ามีความน่าเชื่อถือ (Cronbach. 1969) และแบบสอบถามได้รับการรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตามเอกสารเลขที่ HE-040-2567

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองแล้วตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับการตอบจากการเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา

ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 315 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทำการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง และทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.60 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 54.30 มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.60 มีระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.60 มีจำนวนคนที่เกี่ยวข้องในกิจการส่วนใหญ่ 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.78

2. กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ ด้านการขนส่ง ($\bar{X}$ = 3.41, S.D. = 0.95) และด้านการตลาด ($\bar{X}$ = 3.40, S.D. = 0.91) ตามลำดับ ในขณะที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพโลจิสติกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านการขนส่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านการตลาด ($\bar{X}$ = 3.76, S.D. = 0.81) และ ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านการผลิตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 0.91) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.20, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ไม่ใช่ทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.78) และ ด้านทางการเงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 0.84)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

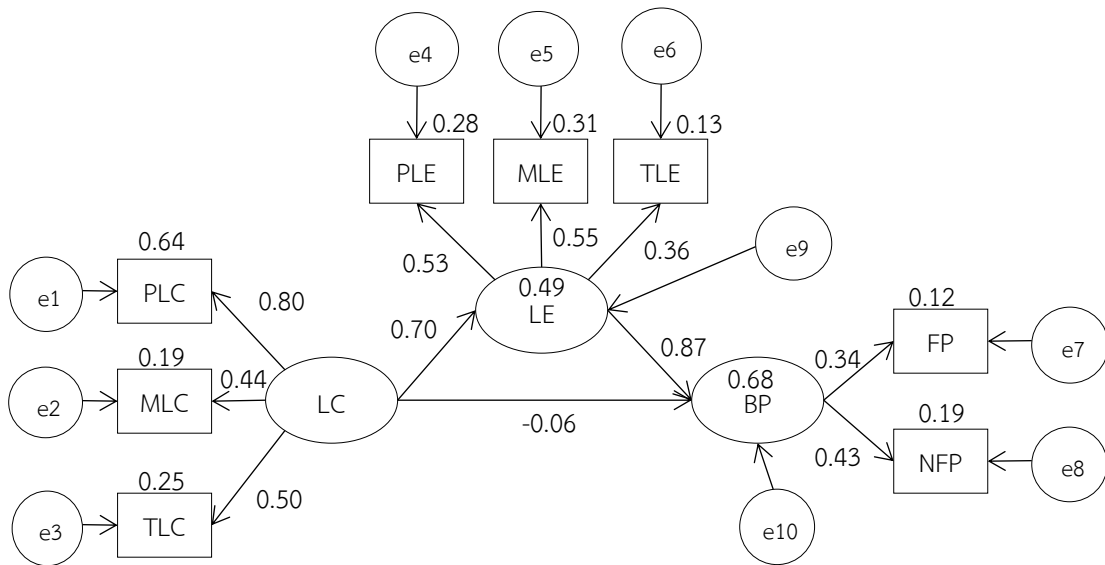
3.1 สมรรถนะของโลจิสติกส์มีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (λ) เท่ากับ 0.70 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.27 มีค่า t value เท่ากับ 3.01 และมีค่าของระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p-value=0.003) โดยสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ได้ร้อยละ 49.0 (R^2 = 0.490) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

3.2 สมรรถนะของโลจิสติกส์ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ เพราะมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (λ) เท่ากับ -0.06 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.223 มีค่า t value เท่ากับ -0.19 และมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.85 (p-value>0.05) ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

3.3 ประสิทธิภาพโลจิสติกส์มีอิทธิพลในทางบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (λ) เท่ากับ 0.87 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.227 มีค่า t value เท่ากับ 2.223 และมีค่าของระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value=0.026) โดยสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการได้ร้อยละ 68.20 ($R^2 = 0.682$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3

3.4 สมรรถนะทางโลจิสติกส์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ โดยผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์ในทิศทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระรูปคะแนนมาตรฐานรวม (λ) เท่ากับ 0.61 (0.70×0.87) โดยสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 68.20 ($R^2 = 0.682$) ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 4

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะโลจิสติกส์และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ข้างต้นสามารถแสดงเป็นภาพการวิเคราะห์สมการโครงสร้างได้ดังรายละเอียดในภาพที่ 2

CMIN/DF=1.524; p=0.133; CFI=0.975; GFI=0.989; AGFI=0.957;
 NFI=0.936; IFI=0.977; TLI=0.922; RMR=0.005; RMSEA=0.041

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
 ที่มา : ผู้นิพนธ์, 2566.

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีความสามารถด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสมรรถนะโลจิสติกส์ด้านการผลิต หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุม การปรับปรุง รวมถึงความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ ด้วยนวัตกรรม ใช้หลักความยืดหยุ่นและสร้างเครือข่ายเพื่อการผลิต เช่น การเลือกทำเลที่ตั้ง การจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบ การจัดเก็บ การจัดการผลิต การจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง ก็พบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระยะเวลาดำเนินงานส่วนใหญ่ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีความสามารถใช้ข้อมูลมาวางแผนการผลิต สามารถออกแบบใหม่ ๆ ตามที่ลูกค้าต้องการ และสร้างเครือข่ายเพื่อการผลิตได้ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลให้มีสมรรถนะของโลจิสติกส์ด้านการผลิตสูงสุด

2. ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ด้านการขนส่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านการขนส่ง หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานกิจกรรมโลจิสติกส์หลักที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ได้แก่ การขนส่งหรือการขนถ่ายรวมถึงการบรรจุหีบห่อ และกระบวนการรับคืนสินค้าที่ครอบคลุมมิติด้านต้นทุน (Cost) ด้านเวลา (Time) และด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) ซึ่งหากพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง ก็พบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะการขายสินค้า 2 รูปแบบ คือ ขายปลีกหน้าร้านซึ่งผู้ซื้อจะขนส่งกลับไปเอง ดังนั้น จึงมีความระมัดระวังในการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่ง มีต้นทุนที่ต่ำ อีกทั้งผู้ซื้อรู้จักร้านค้าเป็นอย่างดี ทำให้กระบวนการรับคืนสินค้ามีความน่าเชื่อถือ และใช้เวลาน้อย กับอีกลักษณะหนึ่งคือ ขายส่ง ซึ่งในกระบวนการขนส่งของการขายในลักษณะเช่นนี้ ส่วนใหญ่จะมีผู้รับจ้างในการขนส่งที่ติดต่อกันมานาน ทำให้มีความชำนาญในการจัดวางสินค้าเพื่อการขนส่ง ใช้ระยะเวลาการขนส่งที่ตรงต่อเวลา อีกทั้ง หากนำส่งสินค้าแล้วพบว่าชำรุด การรับคืนสินค้าก็มีความน่าเชื่อถือ และใช้เวลาน้อย ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลให้มีประสิทธิภาพโลจิสติกส์ด้านการขนส่งสูงสุด

3. ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ด้านที่ไม่ใช่ทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมียอดขายลดลง ทำให้ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ได้แก่ การเติบโตของยอดขาย กำไร การลดลงของต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนลดน้อยลงไปด้วย แต่ตัวชี้วัดด้านที่ไม่ใช่ทางการเงินซึ่งจะเป็นมุมมองเกี่ยวกับลูกค้า ได้แก่ ส่วนแบ่งทางการตลาด ความสามารถในการแข่งขัน การได้รับการยอมรับจากสังคม และความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้า ยังมีมากกว่าตัวชี้วัดทางด้านการเงิน

4. สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะโลจิสติกส์มีความสำคัญในการบ่งบอกความสามารถของกิจกรรมโลจิสติกส์ในองค์กร และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการ โดยการเรียนรู้ผ่าน 9 กิจกรรมโลจิสติกส์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเนชภัค สติยธรรม, สวียา ปรรณานาติ ขาติวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะโลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า สมรรถนะโลจิสติกส์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพโลจิสติกส์ โดยการเรียนรู้ผ่าน

9 กิจกรรมโลจิสติกส์ สำหรับสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถต่อยอดให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม และงานวิจัยของ Wang (2019) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมโลจิสติกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของบริษัท Baosteel Zhanjiang Iron and Steel Co., Ltd. พบว่า กิจกรรมทางด้านโลจิสติกส์มีผลเชิงบวกต่อการลดค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ และมีผลเชิงบวกต่อการปรับปรุงความพึงพอใจในการให้บริการลูกค้า

5. ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์ คือ ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพทั้งระบบของโซ่อุปทานและรวมถึงกิจกรรมทางด้านโลจิสติกส์ได้รับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตจนถึงสินค้าถึงมือผู้บริโภคเพื่อให้อุปสงค์เกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุด ดังนั้น หากกระบวนการในการทำงานมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชภัค สถิตย์ธรรม, สวียา ปราบณัติ ขาติวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะโลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า ประสิทธิภาพโลจิสติกส์มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ด้วยความสามารถของการดำเนินงาน 9 กิจกรรมโลจิสติกส์ สำหรับสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถต่อยอดให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

6. สมรรถนะโลจิสติกส์ ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะโลจิสติกส์เป็นเพียงสิ่งบ่งบอกความสามารถของกิจกรรมโลจิสติกส์ในองค์กร โดยการรับรู้ผ่าน 9 กิจกรรมโลจิสติกส์ ดังนั้น สมรรถนะโลจิสติกส์ จึงไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา แต่ต้องส่งผ่านการดำเนินกิจกรรมทั้ง 9 กิจกรรมโลจิสติกส์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัชภัค สถิตย์ธรรม, สวียา ปราบณัติ ขาติวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะโลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า สมรรถนะโลจิสติกส์ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ แต่สมรรถนะโลจิสติกส์มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่เป็นตัวแปรกลาง

7. สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีประสบการณ์ที่มากพอ จนทำให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดซื้อจัดหา การจัดเก็บ การจัดการผลิต การจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูป การจัดส่ง จนถึงการขายและการบริการหลังการขาย มาใช้สำหรับการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุม การปรับปรุง รวมถึงความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจในกิจกรรมการจัดการโลจิสติกส์ จึงส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ทั้งด้านการพยากรณ์และการวางแผนความต้องการของลูกค้า การให้บริการแก่ลูกค้าและกิจกรรมสนับสนุน การสื่อสารด้านโลจิสติกส์และการจัดการคำสั่งซื้อ การจัดซื้อจัดหา การจัดการเครื่องมืออุปกรณ์และการบรรจุหีบห่อ การจัดการคลังสินค้า การบริหารสินค้าคงคลัง การขนส่งหรือการขนถ่ายรวมถึงการบรรจุหีบห่อ และโลจิสติกส์ย้อนกลับหรือกระบวนการรับคืนสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัชภัค สถิตย์ธรรม, สวียา ปราบณัติ ขาติวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะโลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า สมรรถนะโลจิสติกส์มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่เป็นตัวแปรคั่นกลางที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้สมรรถนะโลจิสติกส์สามารถเพิ่มผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ได้ดี ซึ่งตัวแปรสมรรถนะโลจิสติกส์และตัวแปรประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ทั้ง 2 ตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรปัจจัยที่ส่งต่อผลการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Untari and Satria (2021) ที่ได้ศึกษา การบูรณาการการจัดการโซ่อุปทานกับผลการดำเนินงาน และความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารขนาดเล็ก พบว่า การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่า สมรรถนะโลจิสติกส์ มีผลกระทบโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการผ่านประสิทธิภาพโลจิสติกส์ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีสมรรถนะโลจิสติกส์ด้านการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า รวมทั้งการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตสินค้าในแบบต่าง ๆ และการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบในการผลิตสินค้าที่มีความยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เพิ่มประสิทธิภาพของโลจิสติกส์ด้านการขนส่ง ที่เกี่ยวกับวิธีการลดต้นทุนการขนส่ง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการรับคืนสินค้าให้กับลูกค้า และการจัดส่งสินค้าได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงเวลา
3. หน่วยงานภาครัฐที่จะเข้าไปส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่ดีขึ้น ควรจะต้องทำการพัฒนาสมรรถนะของโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพของโลจิสติกส์ควบคู่กันเสมอ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจต่อไปได้

รายการอ้างอิง

- เกริกกล้า สนธิมาศ. ประธานสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย. บรรยาย. 6 พฤศจิกายน 2557
- ขวัญเรือน มาลากุล ณ อยุธยา. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัฏฐ์ สติยธรรม, สวียา ปารณนาดี, ชาติวิวัฒนาการ และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565). “สมรรถนะโลจิสติกส์ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ และประสิทธิภาพโลจิสติกส์ที่มีต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย.” วารสารปัญญาวิวัฒน์. 14(3) : 121-136.
- พัฒน์ พิสิษฐเกษม. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะทางด้านโลจิสติกส์และผลกระทบที่มีต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พิรุฬห์ลักษณ์ ยุวเวช. (2563). การบริหารความเสี่ยงธุรกิจโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางน้ำในเส้นทางลำเลียงแม่น้ำเจ้าพระยาสู่น่านน้ำประเทศกัมพูชา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เพ็ญพร ปุกหุด. (2563). ความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ภายใต้ทรัพยากรโลจิสติกส์ที่มีความโดดเด่นกับความสามารถของธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ระบิล พันภัย, นรรัฐ รื่นกวี และอัมพาพร สีสามโนธรรม. (2562). การวัดประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน : การศึกษาอุตสาหกรรมอาหารไทย. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ฤทัยภัทร สุกระสร. (2564). การลดต้นทุนโลจิสติกส์ด้วยเทคนิคการบัญชีต้นทุนฐานกิจกรรมของ บริษัทเหมืองแร่หินปูน. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 11 นครราชสีมา. (2566). รายงานประจำปี 2566. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://training-nakhonratchasima.cdd.go.th/2024/05/07/010567-2>. [1 ตุลาคม 2566]
- สวัสดิ์ วรรณรัตน์. (2564). “อิทธิพลของนวัตกรรมโลจิสติกส์ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผู้ให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย : แบบจำลองสมการโครงสร้าง.” *วารสารบริหารธุรกิจ*. 44 (171) : 51-74.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อดิศักดิ์ วรรณระภูติ และคณะ. (2563). “การจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ และความภักดีของนักท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 18 (2) : 15-29.
- Abdul, F. A. et al. (2019). “Impact of logistics management on organizational performance (A case study of Dangote Flour Mills Plc, Nigeria).” *Journal of Sustainable Development in Africa*, 21(1), 36-49.
- Barney, J., Wright, M., & Ketchen Jr, D. J. (2001). The resource-based view of the firm: Ten years after 1991. *Journal of management*, 27(6), 625-641.
- Chala, G., & Kumar, B. (2021). “The effect of logistics management on organizational performance at Wonji/Shoa Sugar factory.” *Global Scientific Journal*. 9(5) : 1962-1974.
- Cronbach, L.J. (1969). Validation of educational measures. In *Proceedings of the 1969 Invitational Conference on Testing Problems*. (pp.35-52). Princeton, New Jersey : Educational Testing Service
- Kara, K., & Ipekci, E. (2021). “The relationship between logistics innovativeness and logistics capabilities: ARTVIN 3PL service Providers.” *International European Journal of Managerial Research Dergisi*. 5(9) : 271-291.

- Karagoz, I. B., & Akgun, A. E. (2015). "The roles of it capability and organizational culture on logistics capability and firm performance." **Journal of Business Studies Quarterly**. 7(2) : 23-45
- Lee, K. et al. (2022). "The effect of digital supply chain on organizational performance: An empirical study in Malaysia manufacturing industry." **Uncertain Supply Chain Management**. 10(2), 495-510.
- Lee, R. (2021). "The effect of supply chain management strategy on operational and financial performance." **Sustainability**. 13(9) : 5138.
- Novais, L., Marin, J. M. M., & Moyano-Fuentes, J. (2020). "Lean Production implementation, Cloud-Supported Logistics and Supply Chain Integration: interrelationships and effects on business performance." **The International Journal of Logistics Management**. 31(3) : 629-663.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). "On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity." **Dutch Journal of Educational Research**. 2(1) : 49-60.
- Shahbaz, M. S. et al. (2019). "The impact of supply chain capabilities on logistic efficiency for the construction projects." **Civil Engineering Journal**, 5(6), 1249-1256.
- Tukamuhabwa, B., Mutebi, H., & Isabirye, D. (2023). "Supplier performance in the public healthcare: internal social capital, logistics capabilities and supply chain risk management capabilities as antecedents in a developing economy." **Journal of Business and Socio-economic Development**. 3(1) : 50-68.
- Untari, D. T., & Satria, B. (2021). "Integration of supply chain management to business performance and business competitiveness of food micro industry." **Uncertain Supply Chain Management**. 9(2) : 705-710.
- Wang, X. (2019). "Study on relationship between green logistics activity and logistics Performance." **Cluster Computing**. 22 : 6579-6588.
- Wang, M., Jie, F. & Abareshi, A. (2015). "Business Logistics Performance Measurement in Third-Party Logistics: An Empirical Analysis of Australian Courier Firms." **International Journal of Business and Information**. 9(2) : 323-333.
- Zawawi, N.F.B.M., Wahab, S.A., & Mamun, A.A. (2017). "Logistics Capability, Logistics Performance, And The Moderating Effect Of Firm Size: Empirical Evidence From East Coast Malaysia." **The Journal of Developing Areas**. 51(2) : 171-182.
- Zawawi, N. F. B. M. et al. (2017). "Logistics capability, information technology, and innovation capability of logistics service providers: empirical evidence from east coast Malaysia". **International Review of Management and Marketing**, 7(1), 326-336.